

TL 2029 Türk Kültürü Araştırmaları

Öğretim Üyesi: Dr. Öğr.Üyesi Mustafa Can TEZİÇ.

TL 2029 Türk Kültürü Araştırmaları

Öğretim Üyesi: Dr. Öğr.Üyesi Mustafa Can TEZİÇ.

12. Hafta

Bromley'in Metodolojisinde Millet Olgusu ve Oraya Çıkış Dinamikleri

İç konsolidasyon ve etnik genetik konsolidasyon

Hazırlık soruları:

- Bromley millet oluşunu süreci içerisinde farklı sosyal, ekonomik ve tarihsel dinamikler içerisinde kaç farklı model ortaya sürmektedir?**

Buradan hareketle Bromley, millet olgusunun ortaya çıkış dinamiklerini Lenin'e referans vererek iki temel dinamik temelden hareket ile açıklamaktadır. Bu faktörlere daha yakından bakarsak. Birincisi, ticaretin gelişmesi sonucu millî burjuvazinin – ülke sınırları içerisindeki millî pazara egemen olması ve pazarın korunması amaçlı olarak modern devletin ideolojik aygıtı olarak milliyetçilik farklılaşma (differentiation) olarak ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda yine ekonomik faktörlerin zorlayıcı koşulu olarak farklı milletlerin bir birleri ile entegrasyon (integration)'a girmişlerdir (Bromley, 2008: 299-300).

Bu olgulardan yola çıkarak Bromley farklı sosyo- kültürel ve ekonomik tarihsel dinamikler sonucunda dört farklı millet oluşum şekli tespit etmiştir.

Bunlardan ilki iç konsolidasyon (*vnutrenney konsolidatsii*) dur. Bu ilk model de kendi içerisinde iki alt modele ayrılmaktadır. Bu alt modellerden ilkinde etno-sosyal gelişim bir halkın (narod) temeli üzerine inşa olmuştur. Bu anlayışta ilk başta kendilerine ait bir devlete sahip olmayan toplumlar süreç içerisinde devletleşmektedirler. Bazı örneklerde bu tip toplumlar daha eski dönemlerde bir süre kendi etno-sosyal organizmalarına sahip olabildikleri gibi halen eski devlet yapılarından bazı özellikleri de taşıyabilmektedirler (Bromley, 1981: 285). Bu tip milletlere Macar, Çek ve Laos burjuvazi milletleri örnek gösterilmektedir. Tüm bu örneklerde ortak nokta bölgesel, etnografik, kültürel, diyalekt farkları olan parçalı bir etnik yapının ortak yazı dilinin gelişmesi ile grup bilincinin güçlenmesi ve grubun konsolidasyonudur (Bromley, 1981: 287).

İkinci alt modelde ise iki halkın konsolidasyonu ile gerçekleşen milletler ele alınmaktadır. Bu milletlere Fransız burjuva milleti örnek gösterilmektedir. Bu örneğe daha yakından bakarsak, Fransız milletin genetik olarak birbirine yakın iki halkın (güney ve kuzey) birleşmesi ile ortaya çıktığı görülmektedir. Tarihsel olarak ele alındığında bu iki halk dilsel olarak bir birlerine yakın olsalar da Latin dili etrafında halklaşma sürecini tamamlamışlardır. On birinci yüzyıla gelindiğinde bile iki grup arasında farklılıklar mevcuttur. F. Engels bu farkın günümüz Rus ve Polonyalılar arasındaki farktan daha fazla benzer olmadığını ifade ederken, iki halk iki ila üç yüz sene içerisinde Fransız burjuva milletini oluşturmuştur (Bromley, 1981:287-288).

Bu örneklerin dışında Bromley, İtalyan ve Alman burjuva milletleri örneklerini de vererek ikiden fazla genetik olarak yakın halkın konsolidasyonu ile meydana gelen milletlerin varlığından da bahsetmektedir (Bromley, 1981: 288-289).

İkinci model ise etnik gruplar arası –etnik genetik konsolidasyon (mejetniçeskoy-etnogenetiçeskoy konsolidatsii) dur. Bu tip natsion oluşumları

Bromley, farklı halk etno-sosyal organizma (narod – ESO)’ların birleşerek oluşturdukları yeni bir etnik topluluk olarak tanımlar. Bu modelde bir önceki modele göre gruplar arası konsolidasyon çok yavaş olur ve gruplar yeni oluşturdukları etno-sosyal organizma içerisinde dilsel ve kültürel özelliklerini uzun süre muhafaza ederler. Örnek olarak İtalyan burjuva milletinin yavaş yavaş çevresindeki unsurları kendi içerisinde asimile etmiştir. Bu süreç içerisinde İtalya’nın kuzeyinde bulunan Friuli’ler kendilerini etnik bir topluluk olarak kabul etsellerde farklı bir millet olmamışlardır (Bromley, 1981: 289).

Temel Kaynak

Teziç, M.C. (2017) Yu. V. Bromley’in Metodolojisinde Etnos Olgusunun Dikey ve Yatay Taksonomik Düzlemlerde İncelenişi. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. Cilt. 14, Sayı 1. ss. 185-205.

Yardımcı Kaynaklar:

Banks, M. (1999) *Ethnicity: Anthropological Constructions*. Routledge.

Fenton, S. (2003) *Ethnicity*. Cambridge, UK: Polity, Oxford, Malden, MA: Blackwell.

Hutchinson, J.; A. D. Smith. *Ethnicity*. (1996). Oxford University Press: Oxford, New York. ss.3-14.

Teziç, M.C. (2013) Rassmotreniye russkoye (sovyetskoy) teorii etnosa cherez konstruktivistskuyu perspektivu «primordial’nyy konstruktivizm». *Obshestvo-sreda-razvitiye*. no. 4. ss. 109-113.